

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoanne hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi tupakkalain muuttamisesta.

Tupakoinnin kieltämistä asuntoyhteisön omalla päätöksellä helpotettaisiin. Asuntoyhteisö saisi kieltää tupakoinnin asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluvilla parvekkeilla, huoneistojen käytössä olevissa ulkotiloissa ja huoneistojen sisätiloissa, jos tiloista voi niiden rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Tupakoinnin kieltäminen asuinhuoneiston asuintilassa edellyttäisi lisäksi, että tupakansavun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellosta päättämistä varattu mahdollisuus ehkäistä tupakansavun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään. Lisäksi säädettäisiin asuntoyhteisön päättämän tupakointikiellon lakkauttamisesta ja tilojen haltijoiden kuulemisesta sekä osakkaiden ja asukkaiden oikeussuojakeinoista.

Helpottamalla tupakoinnin kieltämistä asuntoyhteisöissä voitaisiin vähentää väestön altistumista ympäristön tupakansavulle ja tällaisesta altistumisesta aiheutuvia terveyshaittoja. Esityksellä turvattaisiin myös asumisviihtyvyyttä ja omaisuuden arvon nykyistä parempaa säilymistä.

Tupakkalakia muutettaisiin myös tietyiltä muilta osin: eräät kannabinoidit kiellettäisiin tupakkatuotteista ja tupakan vastikkeista, Lupa- ja valvontaviraston (LVV) mahdollisuudet periä valvontamaksuja turvattaisiin ja virastolle säädettäisiin tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmään liittyviä tehtäviä. Lisäksi muutoksenhakua koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2027 alusta.

Tausta

Esityksellä toteutettaisiin pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan kaikkien kuntien toimintaedellytyksiä vahvistetaan jatkamalla normien purkamista nykyisestä kuntien tehtäväkentästä.

Hallituspuolueiden eduskuntaryhmät laativat keväällä 2024 ehdotuksia eri normien

purkamiseksi. Yhtenä ehdotuksena on, että tupakointikiellon määrittämisestä poistetaan tupakkalain 79 §:n mukainen edellytys kunnan päätöksestä ja tilojen haltijoiden kuulemisesta. Ehdotuksen perustelujen mukaan taloyhtiöiden mahdollisuudet edistää tupakointikielloja kiinteistöissään on tehty hankalaksi ja tupakointikiellon määrittämisen tulee olla yhtiökokouksen päätettävissä.

Suomen Kuntaliitto ry julkaisi vuonna 2024 kaupunkien ja kuntien normien keventämisehdotuksista koosteen, jossa yhtenä ehdotuksena on, että tupakkalaista poistetaan kunnan velvoite määrätä tupakointikielto asunto-osakeyhtiön parvekkeille ja annetaan asunto-osakeyhtiön itse omalla päätöksellään päättää parveketupakointikiellosta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmä ehdotti lisäksi mietinnössään vuonna 2023, että tupakkalaissa mahdollistetaan asuntoyhteisölle enemmistöllä tehtävä päätös tupakointikiellosta asuinhuoneistoissa, niiden parvekkeilla ja vastaavissa asukkaiden käytössä olevissa ulkotiloissa tai muilla ulkoalueilla, mikäli niistä voi rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muuten kuin poikkeuksellisesti kulkeutua savua muiden asukkaiden vastaaviin tiloihin.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti purkaa kuntia koskevia normeja sekä hallituspuolueiden eduskuntaryhmien norminpurkuehdotuksen mukaisesti parantaa asuntoyhteisöjen mahdollisuuksia päättää itse tupakoinnin kieltämisestä. Tätä kautta tavoitteena on vähentää väestön altistumista tupakansavulle ja siitä aiheutuvia terveyshaittoja ja muuta häiriötä.

Tavoitteena on vähentää etenkin lasten ja nuorten altistumista sellaisille tupakkalaissa tarkoitetuille tuotteille, jotka sisältävät kannabinoideja ja ovat omiaan yhtäältä luomaan vaikutelmaa tuotteen terveyshyödyistä ja toisaalta hämärtämään rajaa huumausaineen määritelmän täyttävien tuotteiden ja muiden tuotteiden välillä. Tätä kautta tavoitteena on suojata väestön, etenkin lasten ja nuorten, terveyttä.

Tavoitteena on myös turvata LVV:n mahdollisuudet valvontamaksujen perimiseen sekä järjestää tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän rekisterinpito ja jäljitettävyyteen liittyvien yksilöllisten tunnisteiden antajan nimeäminen nykyistä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/35907/2024.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi tai postitse osoitteeseen PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon

toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/35907/2024. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus VN/35907/2024). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään keskiviikkona 10.6.2026.

Valmistelijat

Hallitusneuvos Laura Terho, puhelin +358 295 163 550 ja sähköposti [laura.terho\(at\)gov.fi](mailto:laura.terho(at)gov.fi)
Erityisasiantuntija Reetta Honkanen, puhelin +358 295 163 684 ja sähköposti [reetta.honkanen\(at\)gov.fi](mailto:reetta.honkanen(at)gov.fi)

Liitteet:

[Luonnos - Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta.pdf](#)

[Utkast - Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av tobakslagen.pdf](#)

Jakelu:

Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry
British American Tobacco Denmark
DAT Lääkärit tupakkaa vastaan -verkosto
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto
Elinkeinoelämän keskusliitto ry
Espoon seudun ympäristöterveys
Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Eteläkärjen ympäristöterveys
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Filha ry
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveydenhuolto
Haapaveden kaupungin ympäristöpalvelut Helmi
Haminan kaupungin ympäristön ja rakentamisen valvonta
Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut
Helsingin kaupunki
Hengitysliitto ry
HUS
Hyvinkään kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Hämeenlinnan kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Imatran seudun ympäristötoimi
Inarin ja Utsjoen ympäristösuojelun ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
Isännöintiiliitto
Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ympäristöterveydenhuolto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
JIK Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän ympäristöterveydenhuolto
Jyväskylän kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Kainuun hyvinvointialue
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän ympäristöterveydenhuolto
Kalajoen kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto
Keski-Savon Ympäristötoimi
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto
Kiinteistöliitto
Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto
Kotkan ympäristökeskus
Kouvolan kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueen ympäristöterveydenhuolto
Kuusamon, Posion ja Taivalkosken ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alue
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lahden kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Lapin hyvinvointialue
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi
Laukaan ympäristöterveydenhuolto
Lidl Suomi Kommandiittiyhtiö
Liedon kunnan ympäristöterveyspalvelut
Liikennepalvelukauppiat ry
Lohjan kaupungin ympäristöterveyspalvelut
Lupa- ja valvontavirasto LVV

Länsirannikon ympäristöyksikkö
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkealan turvallisuus ja kehittämiskeskus Fimea
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta
Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelut
Myrkytystietokeskus
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos
Oulunkaaren ympäristöterveysvalvonta
Peruspalvelukuntayhtymä Kallion ympäristöterveydenhuolto
Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristöterveydenhuolto
Philip Morris Finland Oy
Pietarsaaren kaupungin sosiaali- ja terveysviraston
ympäristöterveydenhuolto
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö Pirteva
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymän
ympäristöterveydenhuolto
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Porin kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Porvoon kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Pyhäjärvisseudun ympäristötoimi
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskus
Päivittäistavarakauppa ry
Raision kaupungin valvontayksikkö
Rauman kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän
ympäristöterveydenhuolto
R-Kioski Oy
Rovakaaren ympäristötervedenhuolto
Salon kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Sastamalan seudun sosiaali- ja terveyspalvelujen
ympäristöterveydenhuolto
Satakunnan hyvinvointialue
Savuton Nikotiiniala ry
Savuton Suomi 2030 -verkosto
Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuolto
Siilinjärven kunnan ympäristöterveyspalvelut
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suomen ASH ry
Suomen kuntaliitto
Suomen Lääkäriliitto — Finlands Läkarförbund ry
Suomen Sydänliitto ry

Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus STH ry
Suomen vuokranantajat
Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän
ympäristöterveydenhuolto
Syöpäjärjestöt
Tampereen kaupungin ympäristöterveys
Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos THL
Tervon kunnan ympäristöterveyspalvelut
Tulli
Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuolto
Tupakkateollisuusliitto ry
Turun kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Uudenkaupungin kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Vaasan ja Laihian ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
Valtiovarainministeriö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupungin ympäristöterveydenhuolto
Vapers Finland ry
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Vuokralaiset VKL ry
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristöterveydenhuolto
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

2 § Määritelmät

32 § Tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkauksen pakolliset ja sallitut merkinnät

42 § Tiedontallennusjärjestelmä

51 a § Eräitä kannabinoideja sisältävien tuotteiden kieltäminen

79 § Tupakoinnin kieltäminen asuntoyhteisön huoneistoissa

90 § Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut

91 § Tupakkalain valvontamaksut

95 § Vähittäismyyntilupien ja tukkumyynti-ilmoitusten rekisteri

106 § Muutoksenhaku Lupa- ja valvontaviraston ja kunnan päätöksiin

108 a § Asuntoyhteisön tupakointikieltopäätöstä koskevat oikeussuojakeinot

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Esityksen vaikutukset

Muut mahdolliset kommentit esitysluonnoksesta

Puumalainen Taneli
Sosiaali- ja terveysministeriö

Terho Laura
Sosiaali- ja terveysministeriö